

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

KOD UCZNIĄ

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na naklejkę.

Sprawdź, czy kod na naklejce to

O-800.

Egzamin ósmoklasisty

Język polski

DATA: **2 grudnia 2024 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**

CZAS PRACY: **do 180 minut**

Instrukcja dla ucznia

TEST DIAGNOSTYCZNY

1. Sprawdź, czy arkusz składa się z **24** kolejno ponumerowanych stron.
2. Sprawdź, czy w arkuszu są wydrukowane **22 zadania**.
3. Brak stron lub inne usterki arkusza zgłoś nauczycielowi.
4. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
5. Wszystkie zadania rozwiązuj długopisem lub piórem.
6. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami.
7. W każdym zadaniu poprawna jest zawsze **tylko jedna** odpowiedź.
8. Ewentualne poprawki w odpowiedziach zapisz zgodnie z informacjami zamieszczonymi na następnej stronie.
9. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego.

Powodzenia!

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

Uprawnienia ucznia do dostosowania zasad oceniania.

Uczeń **nie przenosi** odpowiedzi na kartę odpowiedzi.

OPOP-**800**-2412

Zapoznaj się z poniższymi informacjami

1. Do niektórych zadań podane są trzy albo dwie odpowiedzi:

A.
B.   lub   A.   B.   albo   PRAWDA   FAŁSZ
C.

Tylko jedna z nich jest poprawna. Wybierz ją i zaznacz znakiem X,
np.

A.
B.   lub   A.   B.   albo   ~~PRAWDA~~   FAŁSZ
C.

2. Jeśli się pomylisz, otocz błędna odpowiedź kółkiem i zaznacz znakiem X
poprawną odpowiedź, np.

A.
 B.   lub   A.   B.   albo   ~~PRAWDA~~   FAŁSZ
 C.

3. Jeśli się pomylisz, zapisując odpowiedź w zadaniu otwartym, pomyłkę
przekreśl i napisz poprawną odpowiedź

nad niepoprawnym fragmentem

stuszenie

Uważam, że bohater postąpił ~~dobrze~~.

lub obok niego

Uważam, że bohater postąpił ~~dobrze~~ stuszenie

Lista lektur obowiązkowych w roku szkolnym 2024/2025

Klasy IV–VI¹

- 1) Jan Brzechwa, *Akademia Pana Kleksa*
- 2) Janusz Christa, *Kajko i Kokosz. Szkoła latania* (komiks)
- 3) Clive Staples Lewis, *Opowieści z Narnii. Lew, czarownica i stara szafa*
- 4) Ferenc Molnár, *Chłopcy z Placu Broni*
- 5) John Ronald Reuel Tolkien, *Hobbit, czyli tam i z powrotem*

Klasy VII i VIII

- 1) Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*
- 2) Aleksander Fredro, *Zemsta*
- 3) Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*
- 4) Jan Kochanowski, wybór fraszek, wybrana pieśń, treny VII i VIII
- 5) Adam Mickiewicz, *Reduta Orzona, Świtezianka, Dziady część II, Pan Tadeusz* (księgi: I, II, IV, X, XI, XII)
- 6) Sławomir Mrożek, *Artysta*
- 7) Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*
- 8) Henryk Sienkiewicz, *Latarnik, Quo vadis* (fragmenty)
- 9) Juliusz Słowacki, *Balladyna*
- 10) Stefan Żeromski, *Szyfowe prace* (fragmenty)

---

¹ W roku szkolnym 2024/2025 oraz 2025/2026 zadania w części I arkusza, które będą dotyczyły lektur obowiązkowych dla klas IV–VI, będą odnosić się wyłącznie do fragmentu lektury zamieszczonego w arkuszu egzaminacyjnym, nie będą sprawdzały znajomości treści lub problematyki całej lektury obowiązkowej.

Inne lektury obowiązkowe, do których można odwołać się w wypracowaniu

Klasy IV–VI

- 1) René Goscinny, Jean-Jacques Sempé, *Mikołajek* (wybór opowiadań)
- 2) Ignacy Krasicki, wybrane bajki
- 3) Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* (wybrane fragmenty)
- 4) Józef Wybicki, *Mazurek Dąbrowskiego*
- 5) wybrane mity greckie, w tym mit o powstaniu świata oraz mity o Prometeuszu, o Syzyfie, o Demeter i Korze, o Dedalu i Ikarze, o Heraklesie, o Tezeuszu i Ariadnie
- 6) Biblia: stworzenie świata i człowieka oraz wybrane przypowieści ewangeliczne, w tym o talentach, o miłosiernym Samarytaninie
- 7) wybrane podania i legendy polskie
- 8) wybrane baśnie polskie i europejskie
- 9) Maria Konopnicka, *Rota*

Lektury obowiązkowe wykreślone w podstawie programowej z 2024 r., do których także można odwołać się w wypracowaniu

Klasy IV–VI

- 1) Charles Perrault, *Kopciuszek*
- 2) Adam Mickiewicz, *Powrót taty*, *Pani Twardowska*
- 3) Bolesław Prus, *Katarynka*
- 4) Aleksander Puszkina, *Bajka o rybaku i rybce*
- 5) Henryk Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy*
- 6) Juliusz Słowacki, *W pamiętniku Zofii Bobrówny*
- 7) legendy polskie: o Lechu, o Piaście, o Kraku i Wandzie
- 8) mit o Orfeuszu i Eurydyce
- 9) przypowieści: o siewcy, o pannach roztropnych

Klasy VII i VIII

- 1) Jan Kochanowski, treny I i V
- 2) Ignacy Krasicki, *Żona modna*
- 3) Adam Mickiewicz, *Śmierć pułkownika*, wybrany utwór z cyklu *Sonety krymskie*, *Pan Tadeusz* (księgi: III, V, VI, VII, VIII, IX)
- 4) Melchior Wańkowicz, *Tędy i owędy* (wybrany reportaż)

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Jan Brzechwa

AKADEMIA PANA KLEKSA

Lekcje rozpoczynają się o siódmej rano.

Nigdzie chyba chłopcy nie uczą się tak chętnie, jak w Akademii pana Kleksa. Przede wszystkim nigdy nie wiadomo, co pan Kleks danego dnia wymyśli, a po wtóre – wszystko, czego się uczymy, jest ogromnie ciekawe i zabawne.

– Pamiętajcie, chłopcy – rzekł do nas na samym początku pan Kleks – że nie będę was uczył ani tabliczki mnożenia, ani gramatyki, ani kaligrafii¹, ani tych wszystkich nauk, które są zazwyczaj wykładane w szkołach. Ja wam po prostu pootwieram głowy i naleję do nich oleju.

Ażeby każdy mógł zorientować się, jakiego rodzaju nauki pobieramy w Akademii pana Kleksa, opowiem dla przykładu przebieg dnia wczorajszego, gdyż na opisanie wszystkich lekcji, przedmiotów, wykładów, zajęć i ćwiczeń z całego roku nie wystarczyłoby miejsca w żadnej książce.

Otóż wczoraj pierwsza lekcja była to lekcja kleksografii. Naukę tę wymyślił pan Kleks, abyśmy wiedzieli, jak trzeba obchodzić się z atramentem.

Kleksografia polega na tym, że na arkuszu papieru robi się kilka dużych kleksów, po czym arkusz składa się na pół i kleksy rozmazują się po papierze, przybierając kształty rozmaitych figur, zwierząt i postaci.

Niekiedy z rozgniecionych kleksów powstają całe obrazki, do których dopisujemy odpowiednie historyjki, wymyślone przez pana Kleksa. [...]

Do jednego z moich obrazków pan Kleks ułożył taki dwuwiersz:

*Bardzo trudno jest mi orzec,
Czy to ptak, czy nosorożec.*

Lekcja kleksografii niezmiernie nam przypadła do gustu. Poszło na nią kilka flaszek atramentu i cały stos papieru, nie mówiąc już o tym, że wszyscy byliśmy ubrudzeni atramentem aż po łokcie. Wieczorem musieliśmy użyć do mycia soku cytrynowego, gdyż żaden nie mógł odmyć plam z naszych rąk i twarzy.

Po lekcji kleksografii zabraliśmy się do przedzenia liter. Zauważyliście pewno wszyscy, że drukowane litery w książkach składają się z czarnych niteczek, posplatanych w najrozmaitszy sposób. Pan Kleks nauczył nas rozplątywać litery, rozplatać poszczególne małe niteczki i łączyć je w jedną długą nitkę, którą następnie nawija się na szpulkę². W ten sposób nawinęliśmy już na szpulki mnóstwo książek z biblioteki pana Kleksa, tak że na półkach zostały tylko puste strony, bez liter. Z jednej książki można otrzymać siedem, a czasem nawet osiem dużych szpułek czarnych nici, na których pan Kleks następnie wiąże supelki. Jest to największa pasja Pana Kleksa. Potrafi całymi godzinami siedzieć w fotelu albo w powietrzu i wiązać supelki.

Gdy zapytałem go, po co to robi, odrzekł mi wielce zdziwiony:
– Jak to? Czy nie rozumiesz? Przecież czytam! Przepuszczam litery przez palce i mogę w ten sposób przeczytać całą książkę, nie męcząc wzroku. Gdy nawiniecie już na szpulki wszystkie moje książki, nauczę was również czytać palcami.

Jan Brzechwa, *Akademia Pana Kleksa*, Kraków 2013.

¹ Kaligrafia – sztuka starannego i pięknego pisania liter.

² Szpulka – walec, na który nawleka się np. nici.

[433 wyrazy]

Zadanie 1. (0–1)

Na podstawie przytoczonego fragmentu utworu oceń prawdziwość poniższej informacji. Zaznacz PRAWDA albo FAŁSZ.

Zgodnie z przytoczonym fragmentem utworu lekcje kleksografii polegają na nauce pięknego czytania.

PRAWDA

FAŁSZ

Zadanie 2. (0–1)

Na podstawie przytoczonego fragmentu utworu dokończ zdanie.
Zaznacz literę A albo B.

Pan Kleks łączy litery z książek ____ .

w jedną długą nitkę	A
---------------------	---

w kilka krótkich niteczek	B
---------------------------	---

Zadanie 3. (0–1)

Na podstawie przytoczonego fragmentu utworu oceń prawdziwość poniższej informacji. Zaznacz PRAWDA albo FAŁSZ.

Litery z jednej książki Pan Kleks nawleka na dziewięć dużych szpulek.

PRAWDA

FAŁSZ

Zadanie 4. (0–1)

Na podstawie przytoczonego fragmentu utworu dokończ zdanie.
Zaznacz literę A albo B.

Pan Kleks obiecał swoim uczniom, że nauczy ich czytać palcami, ____ .

gdy nawleką na szpulki wszystkie jego książki	A
---	---

kiedy odbędzie się kolejna lekcja przędzenia liter	B
--	---

Zadanie 5. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz poprawną odpowiedź.

Sformułowanie *coś przypadło nam do gustu* oznacza, że

- A. coś nam się spodobało.
- B. zdobyliśmy coś z wielkim trudem.
- C. niespodziewanie coś otrzymaliśmy.

Zadanie 6. (0–1)

Dokończ zdanie.

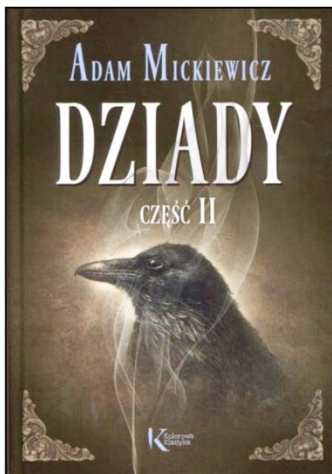
Aby usunąć plamy z atramentu po lekcji kleksografii, trzeba było użyć

.....

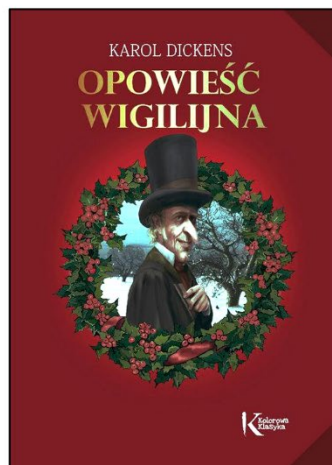
Zadanie 7. (0–1)

Który z poniższych utworów – tak jak *Akademia Pana Kleksa* – należy do epiki? Zaznacz literę A, B albo C.

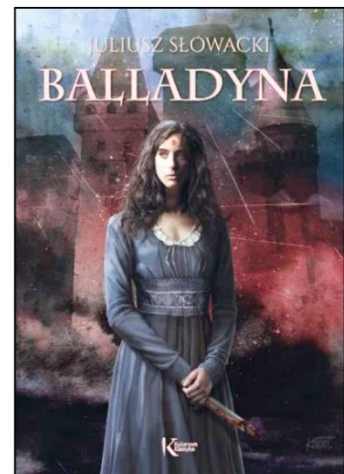
A.

B.

C.

Zadanie 8. (0–1)

Który bohater lektury obowiązkowej – innej niż *Akademia Pana Kleksa* – przeżył niezwykłą przygodę. Uzasadnij swój wybór. W uzasadnieniu napisz, dlaczego ta przygoda była niezwykła.

Uwaga! Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego.

Bohater: .....

Uzasadnienie: .....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 9. (0–2)

Przeczytaj poniższy fragment utworu.

AKT CZWARTY
SCENA PIĄTA

CZEŚNIK

Co się waszeć o to pyta.
Maczaj pióro, pisz, i kwita.

Dyndalski siada wyprostowany na brzeżku krzesła i macza pióro. [...]

CZEŚNIK

po krótkim myśleniu

Tylko że to, mocium panie,
Aby udać, trzeba sztuki:
[...]

Uwaga! Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego.

Uzupełnij poniższe zdania.

- 1) Sytuacja przedstawiona w tekście pochodzi z lektury obowiązkowej pod tytułem .....
- 2) List, który Cześnik dyktował Dyndalskiemu, miał zostać wysłany w imieniu Klary do .....

Zadanie 10. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższej informacji. Zaznacz PRAWDA albo FAŁSZ.

Wyrazy *obrazki* i *historyjki* należą do tej samej rodziny wyrazów.

PRAWDA

FAŁSZ

Zadanie 11. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższej informacji. Zaznacz PRAWDA albo FAŁSZ.

Wyraz *siódmej* został zapisany przez „ó”, ponieważ w wyrazach pokrewnych „ó” wymienia się na „e”.

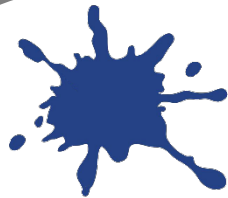
PRAWDA

FAŁSZ

Zadanie 12. (0–3)

Napisz zaproszenie na warsztaty z kleksografii organizowane w Twojej szkole. Pamiętaj o podaniu wszystkich niezbędnych informacji.

Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

ZAPROSZENIE

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Izabela Kupietz

ZNACZEK POCZTOWY

Kawałeczek papieru, gumowany na spodzie, ozdobiony z wierzchu rysunkiem i tekstem. Znaczek pocztowy dla jednych stanowi zaledwie niewiele wart dowód uiszczenia opłaty za usługi pocztowe, dla innych to bezcenny skarb i miniaturowe dzieło sztuki. Codziennie wysyłamy miliony przesyłek z naklejonymi na nich znaczkami pocztowymi, ale czy zdajemy sobie sprawę z tego, że ich historia rozpoczęła się 180 lat temu?

Niemalże do połowy XIX wieku przesyłkę opłacał adresat, co narażało pocztę na ogromne straty finansowe, gdyż z powodu sporych kosztów wysyłki listy często wracały do nadawców. Zmiany nastąpiły dopiero po rewolucji pocztowej w Wielkiej Brytanii. Nowy system przewidywał opłacanie korespondencji przez nadawcę, czego dowodem miał być specjalny znaczek naklejany na przesyłkę. W ten sposób w 1840 roku powstał pierwszy na świecie znaczek pocztowy, nazwany „Penny Black”, który doskonale usprawnił działalność poczty, uprościł jej czynności i przyczynił się do gwałtownego wzrostu korespondencji na całym świecie. Dzięki niemu popularność zdobyły również skrzynki pocztowe, które zaczęto instalować w znacznie większej niż dotąd liczbie.

Z czasem w ślady Wielkiej Brytanii poszły inne kraje. W 1860 r. na terenie Królestwa Polskiego wprowadzono do obiegu pierwszy polski znaczek pocztowy – „Polska 1”. Miało to ułatwić korespondencję i pomóc w kontroli dochodów pocztowych w Kongresówce¹. Znaczki polskie były w obiegu do 1865 roku, kiedy po upadku powstania styczniowego zostały zastąpione znaczkami rosyjskimi.

Na podstawie: www.historiaposzukaj.pl

¹ Kongresówka – potoczna nazwa Królestwa Polskiego; część ziem polskich znajdująca się pod zaborem rosyjskim.

[229 wyrazów]

Zadanie 13. (0–1)

Na podstawie przytoczonego tekstu uzupełnij zdanie.

Tematem tekstu jest historia wprowadzania .....,
co miało miejsce w ..... wieku.

Zadanie 14. (0–1)

Na podstawie przytoczonego tekstu oceń prawdziwość poniższej informacji. Zaznacz PRAWDA albo FAŁSZ.

Z tekstu wynika, że wzrost liczby wysyłanych listów nastąpił wtedy, gdy zwiększyła się liczba skrzynek pocztowych.

PRAWDA

FAŁSZ

Zadanie 15. (0–1)

Na podstawie przytoczonego tekstu dokończ zdanie. Zaznacz literę A albo B.

Pierwszy pocztowy znaczek, który powstał na świecie, to _____.

„Penny Black”	A
---------------	---

„Polska 1”	B
------------	---

Zadanie 16. (0–1)

Na podstawie przytoczonego tekstu oceń prawdziwość poniższej informacji. Zaznacz PRAWDA albo FAŁSZ.

Pierwszy polski znaczek pocztowy powstał po upadku powstania styczniowego.

PRAWDA

FAŁSZ

Zadanie 17. (0–1)

Na podstawie 2. akapitu tekstu napisz, dlaczego poczta do XIX wieku ponosiła straty finansowe.

.....

.....

Zadanie 18. (0–1)

Na podstawie 3. akapitu tekstu podaj jeden powód, dla którego wprowadzono znaczek pocztowy w Królestwie Polskim.

.....

Zadanie 19. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz literę A albo B.

W wypowiedzeniu *Z czasem w ślady Wielkiej Brytanii poszły inne kraje* funkcję podmiotu pełni wyraz _____ .

ślady	A
-------	---

kraje	B
-------	---

Zadanie 20. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz literę A albo B.

Wypowiedzenie *Kawałeczek papieru, gumowany na spodzie, ozdobiony z wierzchu rysunkiem i tekstem* to _____ .

zdanie pojedyncze	A
-------------------	---

równoważnik zdania	B
--------------------	---

Zadanie 21. (0–2)

Jedna z firm przygotowała projekt graficzny znaczków pocztowych inspirowany lekturami szkolnymi. Poniżej znajdują się projekty trzech wybranych znaczków.

A.

B.

C.

Wybierz jeden znaczek pocztowy i podaj tytuł lektury obowiązkowej, do której nawiązuje element graficzny umieszczony na znaczku.

Wyjaśnij, w jaki sposób ten element graficzny łączy się z losami jednego z bohaterów lektury wskazanej przez Ciebie.

Uwaga! Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego.

Wybieram znaczek oznaczony literą: .....

Tytuł lektury obowiązkowej: .....

Wyjaśnienie: .....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 22. (0–20)

Dokładnie przeczytaj każdy z podanych tematów.

Pamiętaj!

- Musisz napisać wypracowanie tylko na jeden z podanych tematów: na temat 1. albo na temat 2.
- W swojej pracy koniecznie odwołaj się do **wybranej lektury obowiązkowej**. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego.
- **Pisz zgodnie z tematem i planem.**
- Twoja praca powinna liczyć **co najmniej 60 wyrazów**.
- Pamiętaj, że w swojej wypowiedzi nie możesz używać brzydkich wyrazów ani nikogo obrażać. Nie możesz też pochwalać złego postępowania bohaterów.

Temat 1.

Napisz rozprawkę na temat, czy książki mogą nas czegoś nauczyć. W swoich rozważaniach odnieś się do wybranej lektury obowiązkowej.

Pisz zgodnie z planem:

- we wstępie przedstaw swoje stanowisko na ten temat,
- w rozwinięciu uzasadnij, dlaczego tak uważasz, i swoje uzasadnienie potwierdź przykładem z wybranej lektury obowiązkowej,
- w zakończeniu napisz wniosek, jaki wynika z całej Twojej wypowiedzi.

Temat 2.

Napisz opowiadanie o wymyślonym spotkaniu z bohaterem wybranej lektury obowiązkowej, który zachęcił Cię do uczenia się nowych rzeczy.

Pisz zgodnie z planem:

- we wstępie przedstaw bohatera lektury obowiązkowej,
- w rozwinięciu przedstaw i opisz wymyślone wydarzenie, podczas którego bohater zachęcił Cię do uczenia się nowych rzeczy,
- wprowadź co najmniej pięć elementów spośród podanych: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji,

moment najwyższego napięcia, dialog, monolog, wspomnienie przeszłości,

- w zakończeniu podsumuj swoją wypowiedź.

WYPRAWOWANIE

na temat nr .....

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Miejsce dla egzaminatora
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Miejsce dla egzaminatora
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Tabela przeznaczona dla egzaminatora!

Realizacja tematu wypowiedzi (0–2)	Elementy twórcze / elementy retoryczne (0–5)	Kompetencje literackie i kulturowe (0–2)	Kompozycja tekstu (0–2)	Styl (0–2)	Zakres środków językowych	Ortografia (0–2)	Interpunkcja (0–1)
					A B		
					Język (0–4)		

Brudnopis

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Lined page template with horizontal dotted lines.

JEŹYK POLSKI

Egzamin ósmoklasisty

JEŹYK POLSKI

Egzamin ósmoklasisty

JEŹYK POLSKI

Egzamin ósmoklasisty

